

Силабус курсу

Методика викладання дисциплін у вищій школі

Ступінь вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Освітньо-професійна програма «Французька мова та література»

Компонент освітньої програми: обов'язковий

Рік підготовки, семестр – 1 рік, 1 семестр

Кількість кредитів – 3

Мова викладання: українська/французька

Дні занять: згідно розкладу

Консультації: згідно розкладу

Керівник курсу

Докт. філол. наук, проф. Косович Ольга Василівна

Контактна інформація: olga.kosovych@tnpu.edu.ua 0352-43-58-31 (деканат)

Опис дисципліни

Мета дисципліни «Методика викладання дисциплін у вищій школі» є формування у студентів магістратури цілісної та логічно-послідовної системи знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації, розкриття концепції, основ методології, теорії та інноваційної методики викладання навчальних дисциплін у системі університетської освіти.

Завдання навчальної дисципліни: опанувати матеріал про дидактичні засади викладання навчальних дисциплін у системі університетської освіти, ключові поняття, категорії, методи, технології методики викладання у вищій школі; з'ясувати місце методичної науки у системі наук; формувати теоретичне уявлення про методику викладання у вищій школі як навчальну дисципліну, її мету і завдання; розглянути особливості традиційних та інноваційних методів викладання у вищій школі, у тому числі – ефективних у системі неформальної освіти дорослих; розглянути й опрацювати сучасні педагогічні теорії викладання у вищій школі; засвоїти методи управління навчально-творчою діяльністю студентів; набути практичні навички аналізу й оцінки якості освітнього процесу за критеріями європейського освітнього простору; розвивати навички планування, організації, проведення та аналізу різних видів навчальних і позааудиторних занять, використовувати найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку студентів; апробувати інноваційні прийоми і форми організації навчання, що застосовуються в системі викладання навчальних дисциплін; розвивати у студентів магістратури особистих якостей майбутнього педагога, викладача, тьютера; виховувати усвідомлення значущості самонавчання, професійного саморозвитку, психолого-педагогічного самовдосконалення.

Структура курсу

Години			Тема	Результати навчання	Завдання
лекції	семінари	сам. робота			
Змістовий модуль 1. «Теоретико-методологічні основи методики викладання у вищій школі»					
1		11	Тема 1. Концептуальні засади й тенденції розвитку вищої освіти в Україні. Структура вищої освіти. Болонський процес і вища освіта в Україні	Знати й розуміти побудову системи вищої освіти в Україні та напрямів її розвитку.	Питання, обговорення
1	1	11	Тема 2. Дидактика педагогічного процесу у вищій школі.	Знати основні категорії педагогіки вищої школи та основи педагогічної майстерності, а також усвідомлення андрагогічних принципів викладання. Уміти розробляти ефективну дидактичну систему організації навчального процесу	Питання, обговорення
1	1	10	Тема 3. Методи педагогіки вищої школи	Уміти аналізувати психолого-педагогічні, організаційно-методичні явища і процеси у вищому навчальному закладі.	Питання, обговорення
Змістовий модуль 2. «Організаційно-управлінські аспекти освітнього процесу в системі вищої школи»					
2		12	Тема 1. Методичні основи викладання у вищій школі	Мати цілісне уявлення про структуру й зміст навчального процесу у закладі вищої освіти, основні особливості роботи викладачів, завідувача кафедри, деканату, адміністрації. Уміти враховувати особливості студентського віку у ході проектування складових навчально-виховного процесу.	Питання, обговорення
2		11	Тема 2. Методологічні засади активізації навчально-виховного процесу. Інноваційні педагогічні технології	Знати сучасні технології та організаційні форми навчання; ефективні педагогічні форми освітньої взаємодії зі	Питання, обговорення

				студентами, а також засобів забезпечення ефективного управління студентською аудиторією; розуміти вікові та індивідуально-типологічні особливості професійного та особистісного становлення студентів. Уміти розробляти та проводити навчальне заняття із використанням сучасних технологій навчання, інноваційних форм організації заняття.	
1	1	11	Тема 3. Образ викладача сучасного закладу вищої освіти. Його роль у контексті реформування вищої освіти.	Знати особливості роботи викладача та вимоги щодо його якостей.	Питання, обговорення
1	1	11	Тема 4. Управління навчально-творчою діяльністю студентів закладів вищої освіти.	Знати функції управління вищим навчальним закладом. Уміти аналізувати, планувати та організовувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять, використовувати найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку студентів.	Питання, обговорення

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК1	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК2	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК3	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК4	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК5	Здатність працювати в команді та автономно.
ЗК6	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК8	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК9	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК10	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК12	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ФК1	Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.
ФК4	Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
ФК5	Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
ФК6	Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
ФК7	Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
ФК10	Здатність знаходити та ефективно використовувати навчальну й наукову інформацію з метою оцінки змісту, структури та організації навчального процесу у відповідному закладі освіти.
ФК12	Здатність формувати іншомовну комунікативну компетентність, використовуючи при цьому різноманітні підходи до навчання, методи, прийоми і форми роботи.
Програмні результати навчання	
ПРН2	Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
ПРН3	Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
ПРН5	Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.
ПРН6	Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
ПРН12	Дотримуватися правил академічної доброчесності.
ПРН13	Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
ПРН16	Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
ПРН18	Здатність критично аналізувати нову інформацію, отриману з різних джерел, використовувати засвоєні теоретичні знання при вирішенні професійних завдань, обирати й використовувати відповідні навчальні засоби для ефективно організації навчального процесу.

Літературні джерела

Базова

- Каплінський В.В.. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. /В. В Каплінський. – Вінниця : ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. – 224 с.
- Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 241с.

3. Пихтіна Н.П. Основи педагогічної техніки : навч. посіб. / Н.П.Пихтіна. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 316 с.
4. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи : навч. посіб. для магістрантів і аспірантів / Л.Г.Подоляк, В.І.Юрченко. – К. : ТОВ “Філ-студія”, 2006. – 320с.
5. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л.Л., СОКОЛ Є.І. Болонський процес: цикли, ступені, кредити: Навчальний посібник. – К.: МОН, 2004.

Література та інформаційні джерела для самостійного опрацювання

- Prometheus : платформа масових відкритих онлайн курсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://prometheus.org.ua/>
- Креативність та освіта: чому це має значення // ВИЩЕ : Спільнота для навчання та викладання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://gohigher.org/creativity_and_education
- Кремій В. Філософія освіти ХХІ століття // Урядовий кур’єр, 6 лютого 2003 року, № 23. – С.6-7.
- Лазоренко О. Філософія освіти дорослих в контексті практичної парадигми позитивного навчання: європейський приклад для України / Олена Лазоренко // Філософія освіти. – 2011. – №№ 1-2 (10). – С.255- 265.
- Левченко І. Освіта дорослих як наукова проблема / І.Левченко // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. – 2015. – Випуск 5. – С.45-54.
- Малафійк І. В. Таксономія Блума // Дидактика : навчальний посібник. – К. : Кондор, 2009. – 406 с.
- Мартинець Л.А. Освіта дорослих: форми та зміст / Л.А.Мартинець // Освіта та розвиток обдарованої особистості. – 2015. – №6 (37). – С.14- 16.
- Модернізація вищої освіти України і Болонський процес / Укл. М.Ф.Степко, Я.Я.Болюбаш, К.М.Левківський, Ю.В.Сухарніков. – К.: Вид-во НМЦВО МОНУ, 2004. – 24 с.
- Нагаєв В.М. Дидактичні основи формування творчої особистості аграрного менеджера в умовах Болонського процесу: Монографія. – Х.: ХНАУ, 2006. – 536 с.
- Сігаєва Л.Є. Характеристика структури освіти дорослих в сучасній Україні / Л.Є.Сігаєва // Вісник Житомирського державного університету. – Випуск 59. Педагогічні науки. – С.38-42.
- Тарханова И.Ю. Интерактивные стратегии организации образовательного процесса в вузе : учеб. пос. – Ярославль : Изд-во ЯГПУ, 2012. – 67 с.
- Технології професійного розвитку педагогів: методичний порадник / Упорядники: Тамара Михайлівна Сорочан, Марина Іванівна Скрипник; навч.-метод. посіб.; Держ. вищ. навч. закл. «Ун-т менедж. освіти». – К., 2016. – 231 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо речення та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10% від оцінки). Перескладання модулів і тем відбувається за наявності підтверджених поважних причин (наприклад, довідка від лікаря).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, у середовищі MOODLE).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістові модулі 1 і 2 – усне опитування, виконання практичних завдань і вправ, розв'язання тестів	60
Індивідуальна письмова робота	10
Екзамен (теми 1-10) – усне і письмове опитування	30

Шкала оцінювання студентів

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом